HART ENVAAT CIJFERS

Jaarcijfers

Hart- en Vaatziekten

2024

Hartstichting

NHR

Inhoudsopgave

Jaarcijfers Hart- en Vaatziekten 2024	4
Methode	4
Resultaten	4
Sterfte door hart- en vaatziekten	4
Ziekenhuisopnamen voor hart- en vaatziekten	9
Dagopnamen voor hart- en vaatziekten	12
Prognose na eerste ziekenhuisopname	13

In dit hoofdstuk worden de jaarcijfers met betrekking tot sterfte, ziekenhuisopnames en behandelingen gepresenteerd, uitgesplitst naar leeftijd en geslacht. Naast de cijfers van het betreffende jaar worden ook meerjarige trends gepresenteerd om ontwikkelingen inzichtelijk te maken. Deze gegevens bieden een uitgebreid beeld van de impact hart- en vaatziekten en vormen een belangrijke basis voor beleidsvorming en zorgverbetering.

Jaarcijfers Hart- en Vaatziekten 2024

In dit hoofdstuk worden de jaarcijfers met betrekking tot sterfte en ziekenhuisopnamen voor het jaar 2024 gepresenteerd. Uitsplitsing vindt plaats naar leeftijd en geslacht. Daarnaast worden trends in de periode 1980-2024 beschreven. Het artikel sluit af met en prognosecijfers voor hart- en vaatziekten na eerste ziekenhuisopnamen.

L.M. Steendam[1,2] , R.H. Wimmers[1], Y. Koop[1,2], I. Vaartjes[2]

[1] Hartstichting, Den Haag

[2] Julius Centrum voor Gezondheidswetenschappen en Eerstelijns Geneeskunde, Universitair Medisch Centrum Utrecht, Utrecht

Methode

Sterftecijfers zijn afkomstig uit de doodsoorzaken statistieken van het CBS. Ziekenhuisopnamen zijn op basis van gegevens van Dutch Hospital Data. De gebruikte ICD-10 codes voor hart- en vaatziekten zijn: I00-I99, ICD-9 390-459.

Resultaten

Sterfte door hart- en vaatziekten

In 2024 was het aandeel van hart- en vaatziekten aan de totale sterfte 22% voor zowel mannen en voor vrouwen. Er zijn in 2024 iets meer vrouwen dan mannen aan hart- en vaatziekten overleden, namelijk 19.050 vrouwen en 19.039 mannen. Waar tot de leeftijd van 80 jaar kanker de meest voorkomende oorzaak van overlijden is, vormen vanaf 80 jaar hart- en vaatziekten de belangrijkste oorzaak van overlijden. Naast kanker en hart- en vaatziekten zijn ziekten van de ademhalingsorganen, psychische en gedragsstoornissen en ziekten van het zenuwstelsel en zintuigen belangrijke oorzaken van overlijden.

Tabel 1. Doodsoorzaken in Nederland in 2024. Absolute aantallen, percentages en gemiddelde leeftijd van overlijden
Bron CBS

	Mannen			Vrouwen			Totaal		
Doodsoorzaak	**N**	**%**	**Gem. Lft.**	**N**	**%**	**Gem. Lft.**	**N**	**%**	**Gem. Lft.**
Hart- en vaatziekten[1]	19039	22	79	19050	22	84	38089	22	82
Kwaadaardige nieuwvormingen	24558	29	75	20892	24	74	45450	26	74
Ziekten van de ademhalingsorganen	7337	9	80	7884	9	81	15221	9	80
Psychische en gedragsstoornissen	5682	7	82	9076	10	86	14758	9	85
Ziekten van zenuwstelsel en zintuigen	4660	5	78	5123	6	81	9783	6	80
Uitwendige oorzaken van letsel en vergiftiging	5488	6	69	6228	7	81	11716	7	76
Overige doodsoorzaken	18157	21	76	18991	22	81	37148	22	78
Alle doodsoorzaken[2]	84921	100	77	87244	100	81	172165	100	79

[1] Op basis van ICD-10 codes I00 t/m I99. Voor de precieze omschrijving van deze codes wordt verwezen naar bijlage A in het boek Hart- en vaatziekten in Nederland 2020

[2] Als gevolg van afronding tellen de percentages niet altijd op tot 100

Tabel 2. Sterfte bij hart- en vaatziekten naar leeftijd en geslacht in Nederland in 2024

		Absolute aantallen	Gem. lft	0-29	30-39	40-49	50-59	60-69	70-79	80-89	≥90
Sterfte†	Mannen	19039	79	25	64	206	878	2177	5197	7343	3149
	Vrouwen	19050	84	20	38	128	365	1115	3454	7558	6372
	Totaal	38089	82	45	102	334	1243	3292	8651	14901	9521

† Op basis van gegevens van het Centraal Bureau voor de Statistiek: ICD-10 codes I00-I99, ICD-9 codes 390-459

De absolute sterfte aan hart- en vaatziekten is voor vrouwen hoger in de leeftijdsgroepen vanaf 80 jaar in vergelijking met mannen, in deze groepen is het absolute aantal vrouwen ook hoger dan het aantal mannen. De gemiddelde leeftijd bij overlijden ten gevolge van hart- en vaatziekten is toegenomen over de tijd, voor zowel mannen als vrouwen. In 1980 was de gemiddelde leeftijd van overlijden aan hart- en vaatziekten voor mannen 73 jaar en voor vrouwen 79 jaar, in 2024 is dit 79 jaar voor mannen en voor 84 jaar voor vrouwen.

Figuur 1. Sterfte aan hart- en vaatziekten in Nederland in 2024. Absolute aantallen per ziektebeeld naar geslacht

Bron CBS

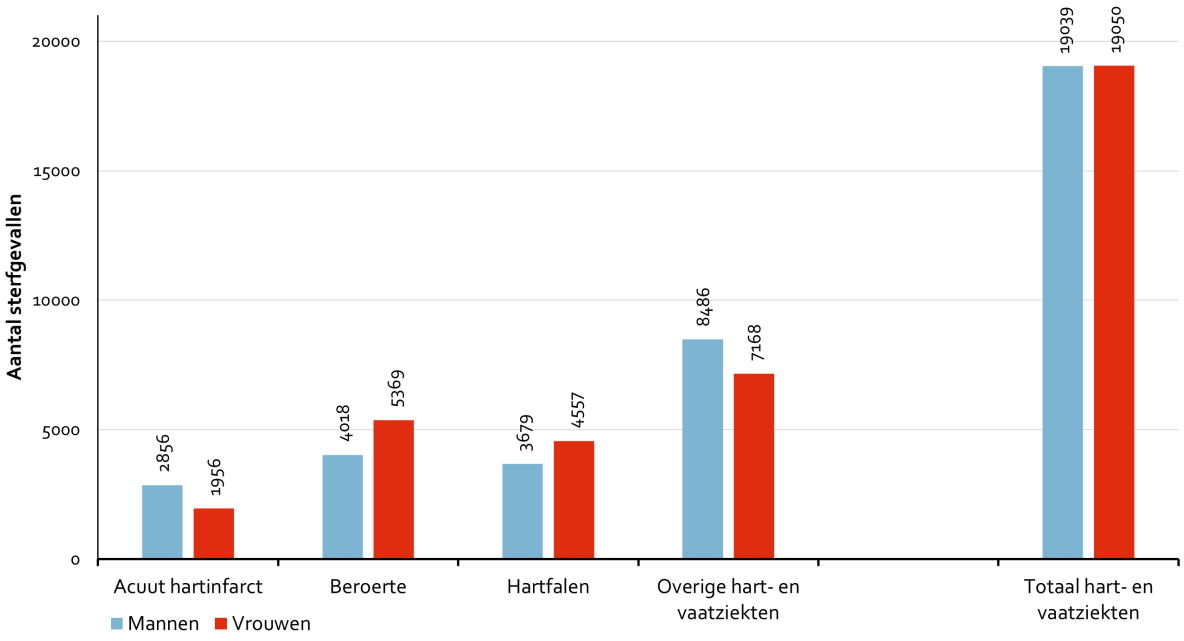

Absolute sterfte aan hart- en vaatziekten nam in de periode 1980-2024 af, deze daling is het sterkst tot 2011 bij mannen en tot 2020 bij vrouwen, sindsdien is er een lichte stijging zichtbaar. Als we naar het sterftepercentage per leeftijdscategorie kijken in 1980 en 2024 dan zien we een duidelijke verschuiving in leeftijd waarop mensen sterven aan hart- en vaatziekten. De piek in overige doodsoorzaken, bij zowel mannen als vrouwen, tussen 2019 en 2023 is gerelateerd aan de COVID-19 pandemie.

Figuur 2a. Trends doodsoorzaken vrouwen 1980-2024

Bron CBS

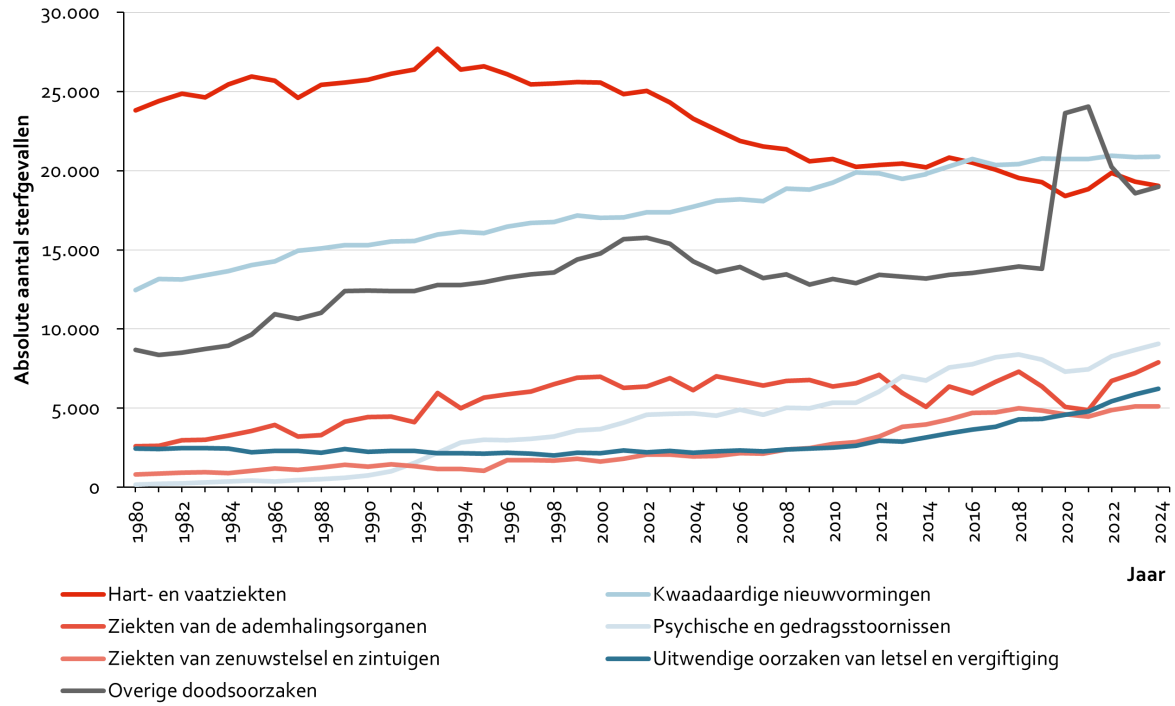

Figuur 2b. Trends doodsoorzaken mannen 1980-2024

Bron CBS

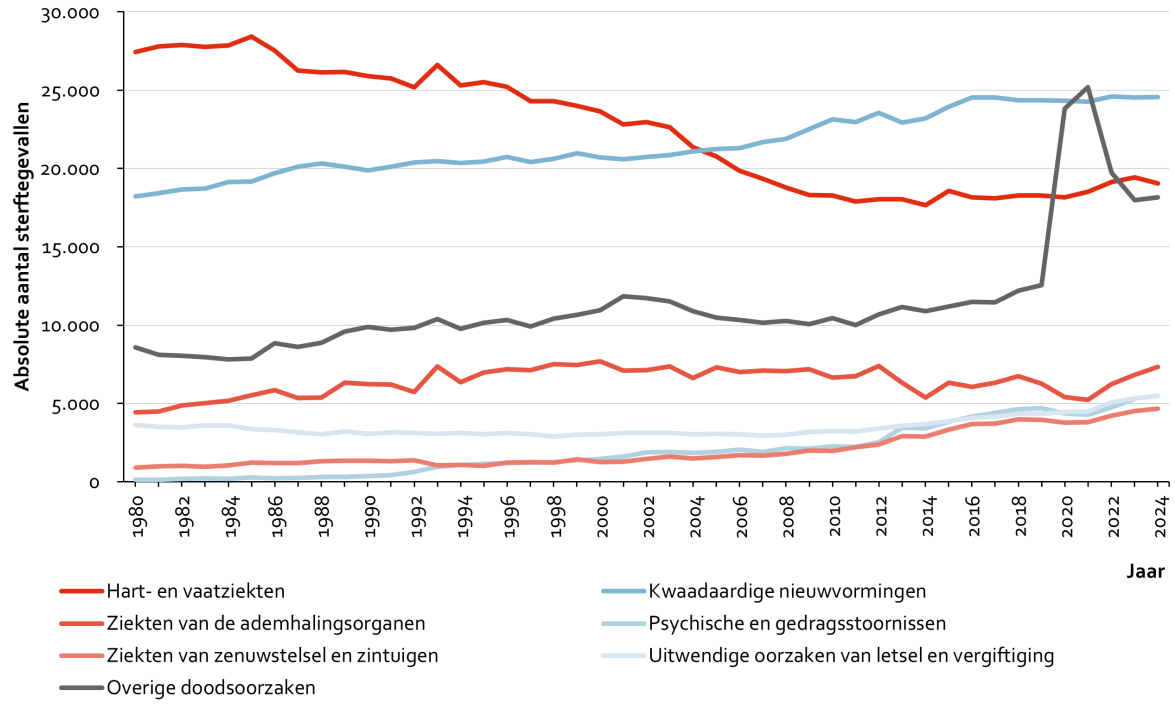

Figuur 3. Trends in sterfte hart- en vaatziekten in Nederland. Absolute aantal naar geslacht. Periode 1980-2024

Bron CBS

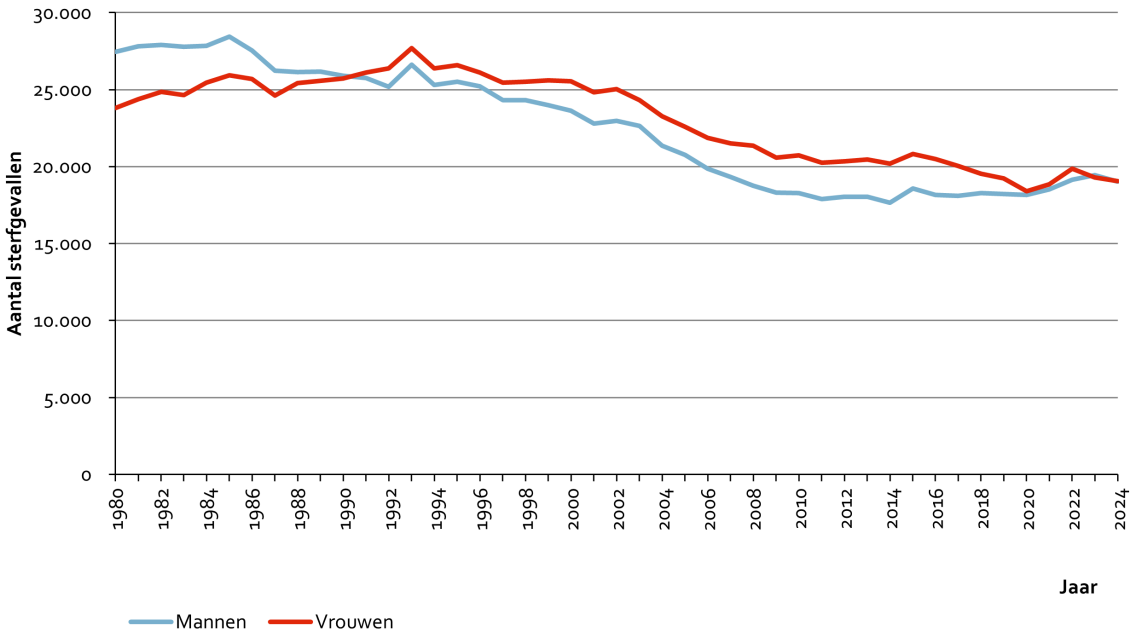

Figuur 4. Verschil in het sterftecijfer HVZ tussen 1980 en 2024 naar geslacht, leeftijd en voor de bevolkinsopbouw gecorrigeerd

Bron CBS

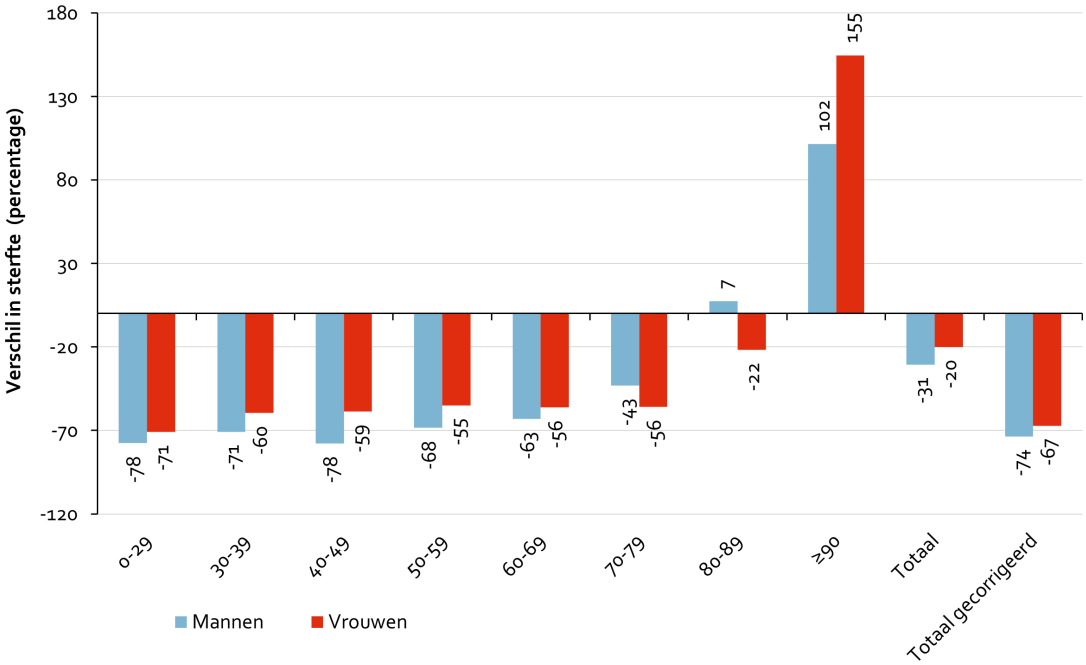

Figuur 5. Verdeling sterfte percentage HVZ per leeftijd in 1980 en 2024, naar geslacht

Bron CBS

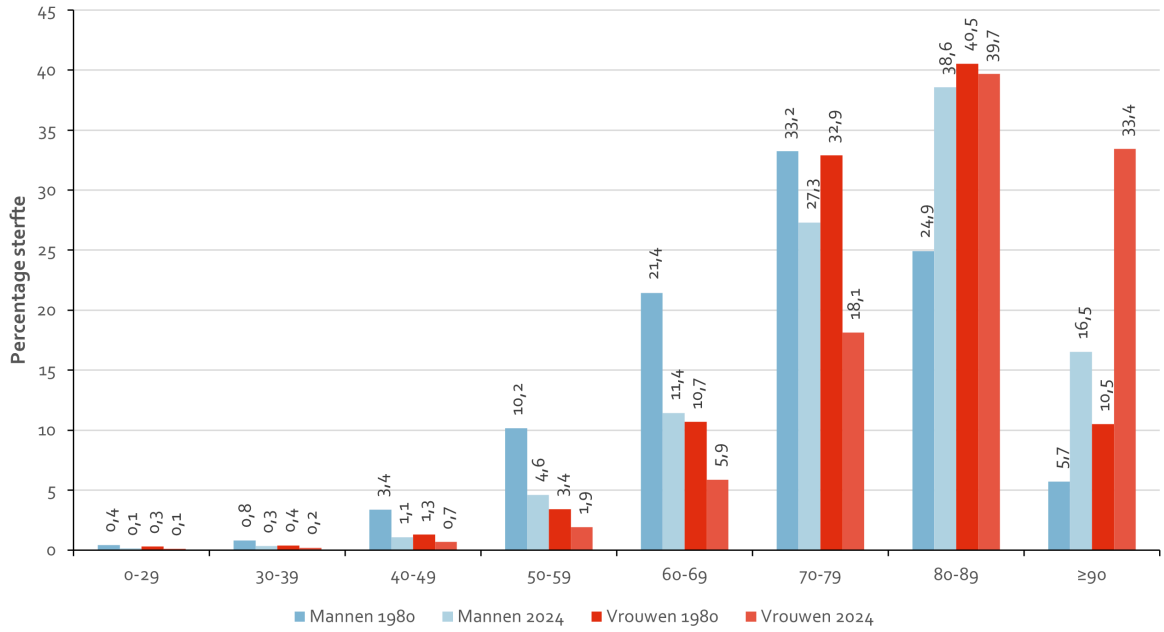

Ziekenhuisopnamen voor hart- en vaatziekten

In 2024 vonden er 231.846 ziekenhuisopnamen wegens hart- en vaatziekten plaats, waarvan 139.170 (60%) opnamen van mannen en 92.676 (40%) van vrouwen. Dit zijn gemiddeld 381 opnamen vanwege hart- en vaatziekten per dag voor mannen en 254 opnamen per dag voor vrouwen. De gemiddelde leeftijd bij een ziekenhuisopname vanwege hart- en vaatziekten was 70 jaar bij mannen en 73 jaar bij vrouwen.

In 2024 bestaat 9% van de klinische ziekenhuisopnamen uit observaties, oftewel 21.078 observaties (11.468 voor mannen en 9.610 voor vrouwen).

Tabel 3. Kerncijfers ziekenhuisopnamen bij hart- en vaatziekten naar leeftijd en geslacht in Nederland in 2024

		Absolute aantallen	Gem. lft	0-29	30-39	40-49	50-59	60-69	70-79	80-89	≥90
Ziekenhuisopnamen±	Mannen	139170	70	1652	2240	5906	19923	34231	45322	26596	3300
	Vrouwen	92676	73	1275	1433	3413	8482	17190	30587	25030	5266
	Totaal	231846	71	2927	3673	9319	28405	51421	75909	51626	8566
Dagopnamen±	Mannen	68778	67	831	1026	2853	11415	21605	23194	7581	273
	Vrouwen	38265	68	712	991	1853	5004	10114	13777	5508	306
	Totaal	107043	67	1543	2017	4706	16419	31719	36971	13089	579

		Gemiddeld aantal dagen	0-29	30-39	40-49	50-59	60-69	70-79	80-89	≥90
Gemiddeld aantal ligdagen in het ziekenhuis±	Mannen	5	4	4	5	4	5	5	5	5
	Vrouwen	5	5	5	5	5	4	5	5	6
	Totaal	5	5	5	5	4	5	5	5	6

Prognose na eerste ziekenhuisopname†/±		Percentage	0-44	45-54	55-74	75-84	≥85
30-dagen sterfte	Mannen	4,8	1,6	1,8	3,2	7,6	17,3
	Vrouwen	6,0	1,4	2,1	3,3	7,2	16,9
	Totaal	5,4	1,5	1,9	3,2	7,4	17,1
1-jaar sterfte	Mannen	10,7	2,5	3,3	7,1	18,0	38,1
	Vrouwen	12,8	2,1	3,8	7,2	15,9	36,0
	Totaal	11,6	2,3	3,5	7,1	17,0	36,7
5-jaar sterfte	Mannen	24,3	3,5	6,2	17,1	45,8	77,5
	Vrouwen	27,1	2,6	6,0	15,5	39,2	74,3
	Totaal	25,6	3,0	6,1	16,5	42,5	75,4

† Op basis van gegevens van het Centraal Bureau voor de Statistiek: ICD-10 codes I00-99, ICD-9 codes 390-459

± Op basis van gegevens van Dutch Hospital Data: ICD-10 codes I00-99, ICD-9 390-459. Let op, deze cijfers gaan over het aantal opnames, niet het aantal individuele patiënten

De gemiddelde leeftijd waarop iemand in het ziekenhuis wordt opgenomen vanwege een hart- en vaatziekte is in de periode van 1980-2024 gestegen voor zowel mannen als vrouwen (voor mannen van gemiddeld 61 jaar naar 70 jaar en voor vrouwen van gemiddeld 64 jaar naar 73 jaar).

Tussen 1980 en 2024 is het gemiddeld aantal dagen dat patiënten worden opgenomen vanwege hart- en vaatziekten afgenomen. Voor hart- en vaatziekten is de gemiddelde ligduur voor mannen afgenomen van 16 dagen in 1980 naar 5 dagen in 2024 (69% daling) en voor vrouwen van 20 dagen in 1980 naar 5 dagen in 2024 (75% daling).

In de periode 1980 tot 2024 is het gecorrigeerde ziekenhuisopnamecijfer voor hart- en vaatziekten bij mannen met 29% gedaald en bij vrouwen met 24% gedaald. In de periode 1980-2019 was dit nog respectievelijk 17% en 9% voor mannen en vrouwen. Deze sterke daling in 2020 - 2022 is mogelijk gerelateerd aan 1) de verminderde zorgcapaciteit door de COVID-19 gerelateerde ziekenhuisopnamen, 2) angst voor besmettingsgevaar in het ziekenhuis en 3) concurrerende ziekenhuisopname en sterfte door COVID.

Figuur 6. Ziekenhuisopnamen vanwege hart- en vaatziekten in Nederland in 2024. Absolute aantallen naar leeftijd en geslacht.

Bron DHD

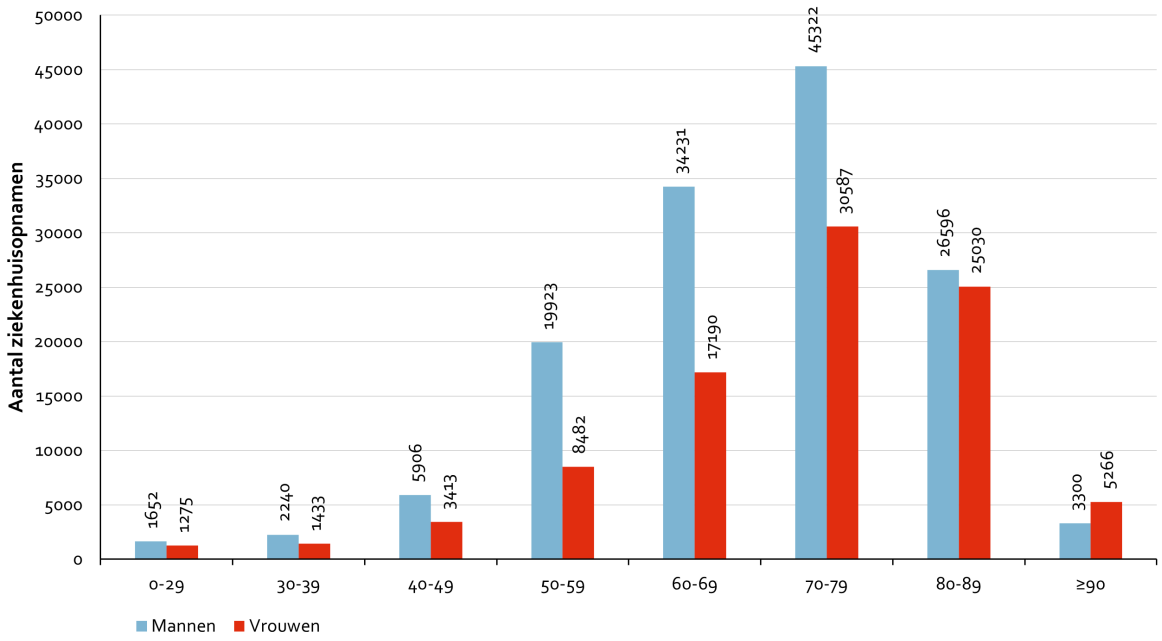

Figuur 7. Trends in het voor de bevolkingsopbouw gecorrigeerde ziekenhuisopnamecijfer voor hart- en vaatziekten in Nederland. Per 100.000 personen naar geslacht. Periode 1980-2024. Jaar van standaardisatie is 2024.

Bron DHD

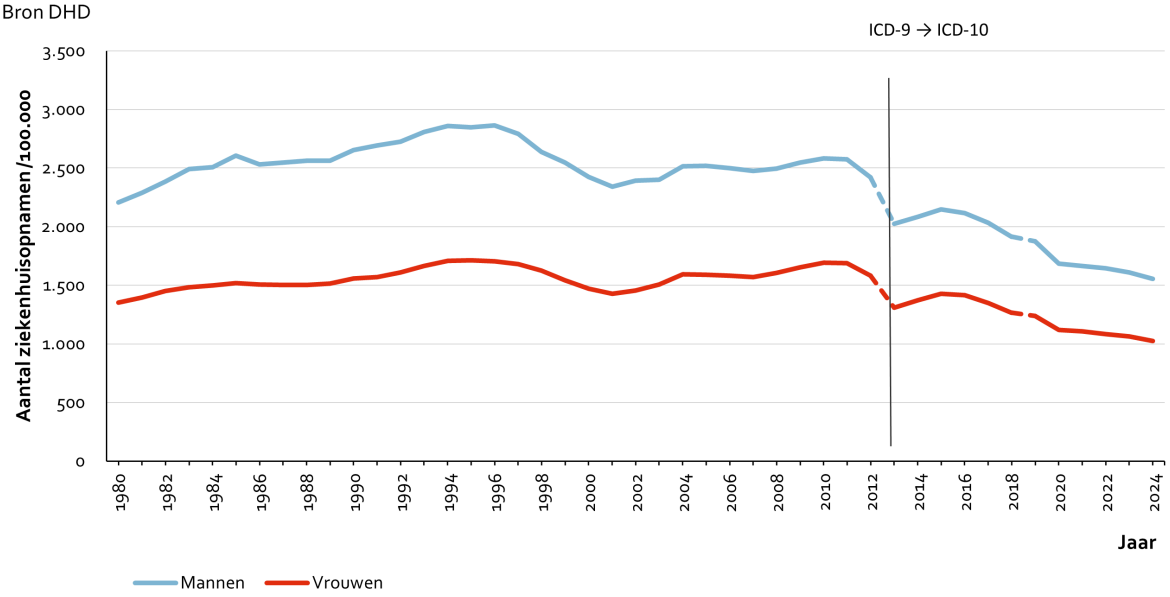

* Omwille van verschillende veranderingen zijn de cijfers na 2012 en van 2019 minder goed vergelijkbaar met de cijfers van de jaren ervoor. Om deze reden worden deze cijfers gestippeld weergegeven. (Zie Hart- en vaatziekten in Nederland 2020, p36)

Dagopnamen voor hart- en vaatziekten

In 2024 vonden er 107.043 dagopnamen plaats vanwege hart- en vaatziekten, waarvan 68.778 (64%) van mannen en 38.265 (65%) van vrouwen. De gemiddelde leeftijd bij een dagopname vanwege hart- en vaatziekten was in 2024 67 jaar voor mannen en 68 jaar voor vrouwen.

Sinds 1992 is er een gestage toename in dagopnamen bij zowel mannen als vrouwen, respectievelijk 6.437 en 7.340 in 1992 naar 73.508 en 56.536 in 2013. Mede door administratieve en financiële veranderingen daalde het dagopnamecijfer na 2013 tot 52.049 dagopnamen van mannen en 32.578 dagopnamen van vrouwen in 2015. Sindsdien zijn het aantal dagopnamen weer gestegen tot 63.932 voor mannen en 36.105 voor vrouwen in 2019. Mogelijk als gevolg van de coronapandemie zijn de dagopnamen in 2020 gedaald naar 59.742 voor mannen en 32.336 voor vrouwen. Tussen 2021-2023 steeg het aantal dagopnamen weer, vanaf 2024 was er weer een kleine daling zichtbaar.

Figuur 8. Trends in voor de bevolkingsopbouw gecorrigeerde dagopnamencijfer voor hart- en vaatziekten in Nederland. Per 100.000 personen naar geslacht. Periode 1992-2024. Jaar van standaardisatie is 2024.

Bron DHD

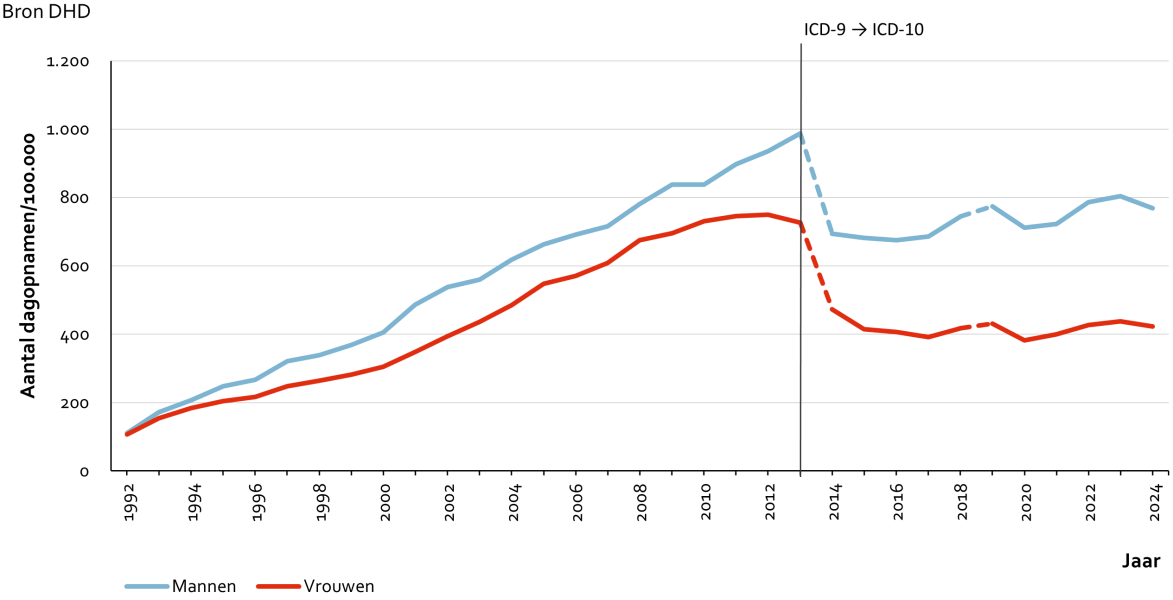

* Omwille van verschillende veranderingen zijn de cijfers na 2012 en van 2019 minder goed vergelijkbaar met de cijfers van de jaren ervoor. Om deze reden worden deze cijfers gestippeld weergegeven. (Zie Hart- en vaatziekten in Nederland 2020, p36)

Prognose na eerste ziekenhuisopname

In de periode van 2010 tot 2019 is de prognose berekend na een eerste ziekenhuisopname voor hart- en vaatziekten. Na 30 dagen is 5% van de mannen en 6% van de vrouwen overleden, na 1 jaar 11% van de mannen en 13% van de vrouwen en na 5 jaar 24% van de mannen en 27% van de vrouwen. In de prognosecijfers figuren en de kerncijfers tabel, zijn de sterftecijfers na de eerste ziekenhuisopname per leeftijdsgroep voor mannen en vrouwen weergegeven.

Figuur 9a. Totaal HVZ. 30-dagen, 1-, 3- en 5 jaar sterfte in percentages, naar leeftijd en geslacht

Bron: CBS/DHD

Mannen

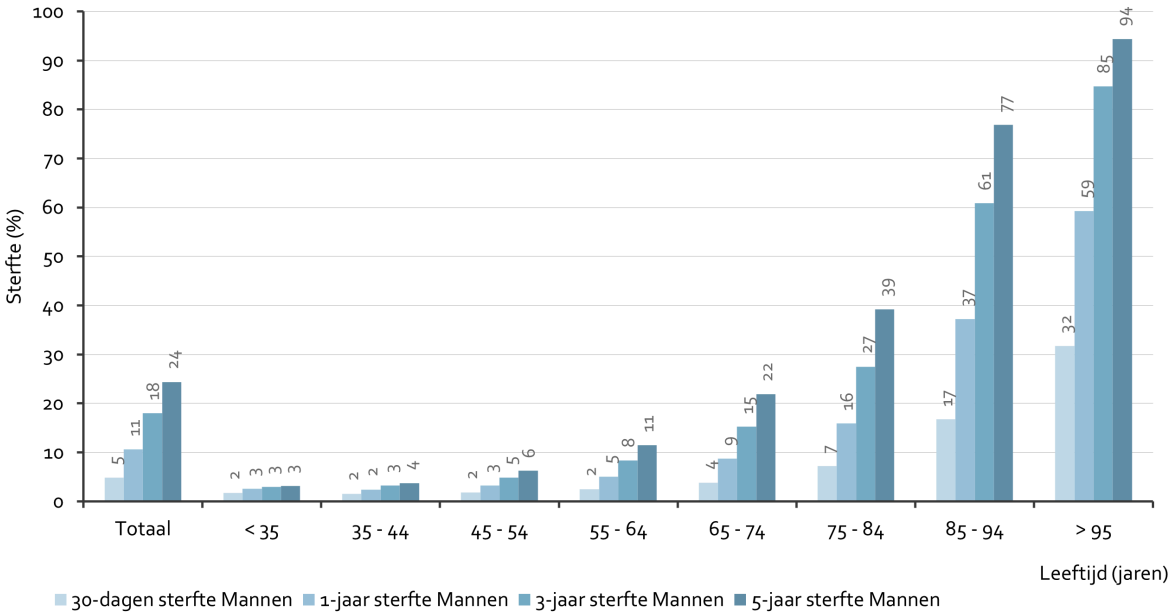

Figuur 9b. Totaal HVZ. 30-dagen, 1-, 3- en 5 jaar sterfte in percentages, naar leeftijd en geslacht

Bron: CBS/DHD
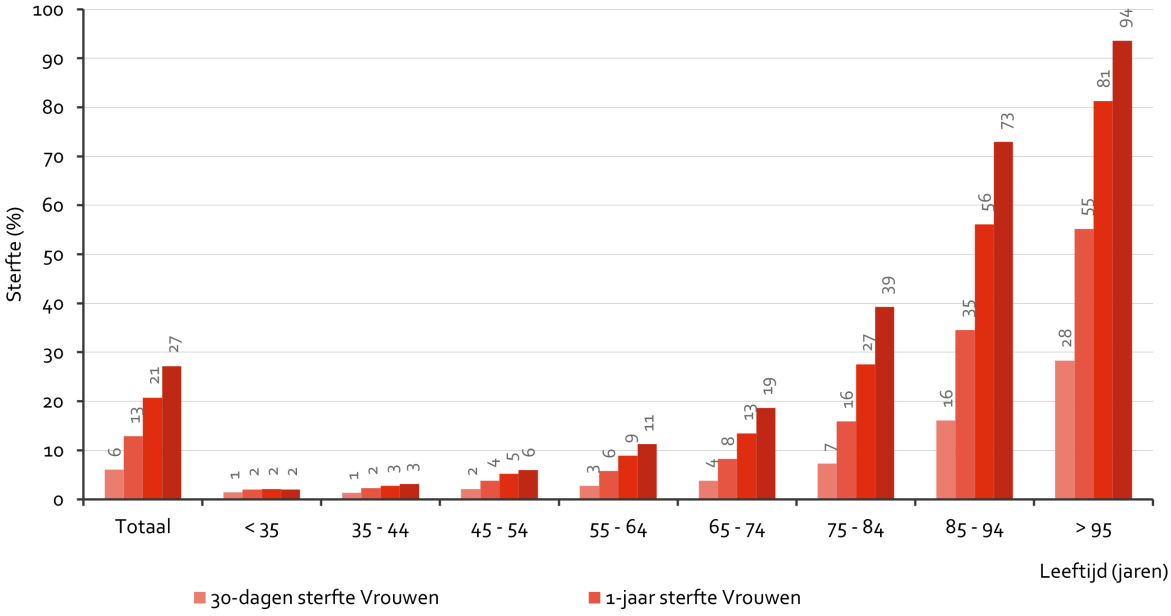
Vrouwen